

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 23 Μαρτίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Προστασίας του Πολίτη

Θέμα : “Αυξανόμενος υπερπληθυσμός στις ελληνικές φυλακές και έκτακτα μέτρα για τον περιορισμό του υπερσυνωστισμού και την προστασία κρατουμένων και υπαλλήλων από την πανδημία του κορωνοϊού”

Κύριε Υπουργέ,

Η πανδημία του κορωνοϊού απασχολεί ιδιαιτέρως, τις τελευταίες μέρες, τα σωφρονιστικά συστήματα παγκοσμίως κυρίως στο βαθμό που τα περισσότερα φαίνεται ότι είναι ανέτοιμα να αντιμετωπίσουν προληπτικά και κατασταλτικά αυτή την πανδημία. Ο υπερπληθυσμός, ο οποίος επικρατεί στη συντριπτική πλειοψηφία των φυλακών του κόσμου, είναι ίσως ο πιο επιβαρυντικός παράγοντας όχι μόνο για την ανεξέλεγκτη εξάπλωση του κορωνοϊού αλλά και για την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων που λαμβάνουν οι χώρες για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των σχετικών κρουσμάτων.

Για αυτούς τους λόγους προφανώς, τις τελευταίες μέρες έχουν ξεκινήσει στην Αμερική να εφαρμόζονται μέτρα πρόωρης απόλυσης προσωρινά κρατουμένων και καταδίκων. Τα μέτρα φαίνεται πως έχουν εφαρμοστεί στην Πολιτεία του Οχάιο (στο Κλήβελαντ και σε άλλες πόλεις), στο Λος Άντζελες και στο Μαϊάμι, ενώ αυτή τη στιγμή αναμένεται να ξεκινήσει σχετική διαδικασία και στη Νέα Υόρκη (βλ. [www.nypost.com, 18/03/2020](http://www.nypost.com/18/03/2020))

Τα μέτρα πρόωρης αποφυλάκισης περιλαμβάνουν απόλυση κρατουμένων που εκτίουν μικρές ποινές, προσωρινά κρατουμένων για μη βίαια αδικήματα και κρατουμένων με μικρό υπόλοιπο ποινής. Φαίνεται επίσης ότι γίνεται επιτυχής χρήση του μέτρου της αποφυλάκισης για «ανθρωπιστικούς λόγους» (compasionate release) αλλά και του εναλλακτικού μέτρου της έκτισης του υπολοίπου της ποινής με κατ' οίκον περιορισμό, σε περιπτώσεις κρατουμένων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και σε κρατουμένους μεγάλης ηλικίας (βλ. [www.theguardian.com, 18/03/2020](http://www.theguardian.com/18/03/2020)). Στα ίδια

δημοσιεύματα φαίνεται πως υπάρχει μία προσπάθεια μείωσης του εγκλεισμού, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, στα αστυνομικά κρατητήρια αλλά και μια τάση στον δικαστικό χώρο να αποφεύγεται η επιβολή της προσωρινής κράτησης, να «αναβάλλεται» η φυλάκιση καθώς και μία τάση ευρείας εφαρμογής των εναλλακτικών της κράτησης μέτρων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετοί παράγοντες του σωφρονιστικού συστήματος στις ΗΠΑ, όπως εισαγγελικές αρχές αλλά και ιατρικό προσωπικό των φυλακών, ζητούν να ληφθούν παρόμοια μέτρα σε περισσότερες πολιτείες και σε ομοσπονδιακό επίπεδο (βλ. [edition.cnn.com, 18/03/2020](https://edition.cnn.com/2020/03/18/03/2020) και [www.axios.com, 19/03/2020](https://www.axios.com/2020/03/19/03/2020))

Σχετική συζήτηση για την εφαρμογή παρόμοιων μέτρων φαίνεται πως έχει ξεκινήσει και στην Ιταλία, Γαλλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ από δημοσίευμα σχετικά μέτρα φαίνεται να έχουν υιοθετηθεί στην Ισπανία, χωρίς πάντως αυτό να επιβεβαιώνεται από άλλα δημοσιεύματα. (βλ. [www.theguardian.com, 18/03/2020](https://www.theguardian.com/2020/03/18/03/2020))

Με εξαίρεση τις φυλακές που κατασκευάστηκαν τα τελευταία έτη, είναι γνωστό ότι οι υπόλοιπες φυλακές της χώρας αποτελούνται, σε μεγάλο βαθμό, από θαλάμους στους οποίους συμβιώνουν καθημερινά αρκετοί κρατούμενοι. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη φυλακή Λάρισας υπήρχε, τουλάχιστον το 2010, θάλαμος χωρητικότητας 90 ατόμων (βλ. «Ποινικός Εγκλεισμός και Δικαιώματα – Η οπτική του Συνηγόρου του Πολίτη», Νομική Βιβλιοθήκη, 2011, σελ. 215). Στη φυλακή της Λάρισας, την 16 Μαρτίου 2020, υπήρχαν 159 κρατούμενοι περισσότεροι από το μέγιστο των 554 που μπορεί να φιλοξενήσει, ενώ στην Κω με δυναμικότητα 56 άτομα υπήρχαν 65 άτομα επιπλέον, στην Κομοτηνή με δυναμικότητα 162, υπήρχαν 246 άτομα επιπλέον κλπ.. Σε τέτοιους χώρους είναι μάλλον αδύνατο να τηρηθεί η απαιτούμενη «κοινωνική απομόνωση» αλλά και η αναγκαία απόσταση, σύμφωνα με τις πρόσφατες συστάσεις των αρμοδίων υπηρεσιών υγείας.

Με δεδομένο ότι

Οι ελληνικές φυλακές είχαν, την 1^η Μαρτίου, 11.177 κρατουμένους, δηλ 1200 περίπου κρατουμένους περισσότερους από το ελάχιστο ανεκτό όριο των 10.000 κρατουμένων, ενώ την 16^η Μαρτίου είχαν 11.245, ήτοι ο αριθμός βαίνει αυξανόμενος εν μέσω πανδημίας. Από το σύνολο των 34 φυλακών της χώρας, 23 έχουν υπερπληρότητα, με κάποιες από αυτές να ξεπερνούν το 200% σε υπερπλήρωση. Πρόκειται για ένα περιβάλλον υπερσυνωστισμού, με εγνωσμένες, χρόνιες ελλείψεις και σοβαρές αδυναμίες επαρκούς ιατρικής παρακολούθησης και ανταπόκρισης. Το περιβάλλον αυτό κινδυνεύει να ακυρώσει το σύνολο των μέτρων που πιθανόν έχουν παρθεί (τα οποία αναμένω να πληροφορηθώ κατόπιν της με αριθ 4842/11.03.2020 σχετικής ερώτησης που σας έχω απευθύνει) για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των φυλακών και την προστασία κρατουμένων και εργαζομένων από την πανδημία του κορωνοϊού.

Ερωτάσθε κύριε Υπουργέ

1. Έχετε προβεί σε ενέργειες προκειμένου να καταγράψετε τις απόψεις και προτάσεις των εργαζομένων στις φυλακές, ιδίως του επιστημονικού προσωπικού αλλά και των λοιπών εμπλεκομένων στο σωφρονιστικό σύστημα, ζητώντας πιθανόν και τη συνδρομή του Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου Φυλακών;

2. Εξετάζετε το ενδεχόμενο άμεσης ενεργοποίησης έκτακτων μέτρων για τον περιορισμό του υπερσυνωστισμού στις ελληνικές φυλακές με την πρόωρη αποφυλάκιση ή την προσωρινή αποφυλάκιση επιμέρους κατηγοριών, κυρίως ευάλωτων κρατουμένων λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού;

3. Προτίθεστε, για τον ίδιο λόγο, να προβείτε σε ενέργειες για την άμεση εφαρμογή εναλλακτικών της κράτησης μέτρων, όπως το μέτρο της ηλεκτρονικής επιτήρησης (όπου αυτό σήμερα είναι εφικτό να εφαρμοστεί) σε επιμέρους κατηγορίες κρατουμένων, για την κατ'οίκον έκτιση της ποινής τους λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού;

4. Έχετε προβεί, σε συνεργασία με το συναρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης, σε ενέργειες για τη σχετική ενημέρωση των αρμόδιων εισαγγελικών, ανακριτικών και δικαστικών αρχών και τη συνεργασία τους, προκειμένου να επανεξεταστεί αυτεπαγγέλτως το ήδη επιβληθέν μέτρο της προσωρινής κράτησης σε κρατούμενους σήμερα στις ελληνικές φυλακές αλλά και για την εφεξής εφαρμογή του μέτρου;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Γιώργος Καμίνης